



За Цветан Тодоров, испанските конкистадори и ацтеките

Новини | Култура | на 25.04.2022 07:41 | от Зорница Христова

Защо говорим за това?

Днес е рожденият ден на световния учен Цветан Тодоров. Вероятно по "Човекът и обществото" учите за големите имена, прославили българската култура по света. Ако не го споменават, то е само защото възрастните смятат децата за твърде малки, за да разберат за какво става въпрос в неговите книги. Така ли е наистина?

Когато кажем "учен", обикновено си представяме човек в бяла престилка и с колба в ръка. Но учените могат да изследват не само химическите вещества, а... целия свят! Например езика. Романите. Или детските приказки. Могат да изследват културата въобще - не само изкуството, а и всичко, което определя мисленето на дадено общество.

Или нещо по-конкретно: какво се случва, когато се срещнат хора от две съвсем различни култури.

Точно с това се занимавал световноизвестният български учен Цветан Тодоров. Макар да е живял и работил във Франция, той е роден и израсъл в София.



Едно от най-прочутите произведения на Цветан Тодоров се нарича "Завладяването на Америка. Въпросът за другия".

Ти сигурно вече знаеш как Колумб първо "открил" Америка, а после испанските конкистадори (това значи завоеватели) унищожили империите на майте и ацтеките.

Цветан Тодоров си задава въпроса как е станало така - та нали испанците били много по-малко? Нали ацтеките имали цяла империя? Били много повече и, следователно, по-силни?



Той изследва нещо много интересно - как изглеждали испанците във въображаемите представи на ацтеките. И обратно. И как начинът, по който мислим за другите (тоест за хората, които ни изглеждат различни от самите нас), влияе на нашите действия. Например ако сбъркаш странните хора с шлемове за свръхестествени създания, няма да се пазиш както трябва от тях. Точно това се случило с императора на ацтеките, Монтесума.

Ако пък смяташ другите за по-нисши същества (например заради религията им), може да извършиш ужасни неща, без истински да разбираш защо са ужасни. Това направили пък конкистадорите - и затова днес много градове премахват паметниците на Христофор Колумб. Неговото "откриване" на

Америка довело в нея унищожителните армии. Европейците гледали на индианците като на "други", тоест хора, за които няма нужда да се спазва християнската заповед "не убивай".



Това е проблем, който вълнува и много други учени. Много големи имена в световната наука подхванали темата на Цветан Тодоров и продължават да разсъждават по нея. А тя става все по-важна - например когато в една страна дойдат много емигранти от друга, със съвсем различна култура. Или когато по новините слушаме за порядките в други страни... които само привидно са далече.

Според Цветан Тодоров най-важното в такива случаи е диалогът - да чуваш не само какво можеш да кажеш ти за другия, а да разбереш и неговата гледна точка.



Въпросника към тази статия можеш да решиш онлайн на:
</book/2120-za-tsvetan-todorov-ispanskite-konkvistadori-i-atstekite>

Сканирай този QR-код и влез директно във въпросника ->

©"Вижте" е издание на Фондация Гутенберг 3.0. Всички права са запазени

